

ARCKÉPEK AZ OSZTRÁK–MAGYAR MONARCHIÁBÓL

címmel a közleműltben a Habsburg Történelmi Intézet indított népszerűsítő előadássorozatot fővárosi, Határőr úti központjában. Ennek keretében a márciusi rendezvényükön *Mikszáth Kálmán* alakja került a középpontba, akiről két emblematikus előadást is meghallgathattak az „irodalmi szabadegyetemre” érkezők: Fábri Anna irodalomtörténész *Mikszáth a parlamentben és a parlament Mikszáth műveiben* című, anekdotikus elemeket sem nélkülöző beszámolóját, valamint Eisemann György irodalomtörténész *A Monarchia közélete Mikszáth műveiben* című értekezését.

Ez nyilvánvalóan egy távolságtartó nézőpont, hiszen kívül van az események, a történések terén, de mégis belül azon a téren, ahol minden zajlik. Ez a *látpont*, ahogy ő mondja, sajátos szemléletmódot is hoz magával. Ha színházi előadásnak vesszük (ahogy ő néha ezt sugallja), ami lenn történik, akkor ő tulajdonképpen ennek a színházi előadásnak a paródiáját írja meg. Tehát nem azt, ami lent történik, hanem mindjárt ennek a paródiáját. Ezért van az, hogy a legtöbb parlamenti írása olyan travesztikus, parodisztikus elemekkel van tele, amelyek alkalmazásával régen a nagy, patetikus műveknek a kiforgatását, a travesztiját írták meg. Nem véletlen, hogy Mikszáth ezeket a parlamenti karcokat *Scarron* néven jegyezte először. A XVII. századi francia író, Paul Scarron annakidején, az első nagy sikerét Vergilius Aeneisének a paródiájával aratta. Mikszáth ezt a *travesztikus nézőpontot* magának tartja fenn, tehát, hogy ő úgy jeleníti meg a képviselőházban zajló eseményeket, ahogyan azt egy travesztiaíró, egy paródiáíró tette...”

Mikszáth a parlamentben és a parlament Mikszáth műveiben

Fábri Anna előadását derűs életképpel indította, amikor a vetített képen látható régi Képviselőházzal (ez ma a Bródy Sándor utcában az Olasz Intézet épülete) beszélt. Mikszáth ugyanis leírta, hogy milyen fontos kellékei voltak a Képviselőháznak azok a fiákerok, amelyek a szavazások idején az épület előtt időztek. Ezekkel a fiákerokkal gyűjtötték be Mikszáth szerint azokat, akik távol maradtak az üléstől, kellőképpen megnövelve így a szavazók létszámát. Másik hosszabb írása pedig arról szól, hogyan tréfálta meg az ellenzék a kormánypártot, amikor egyszer Tisza Kálmán átment a Főrendiházba, amely akkor a közeli Nemzeti Múzeumban ülésezett, s ez alatt az ellenzék leszavazta azt az indítványt, amely a kitűzött napirendi pontban szerepelt. Fábri Anna gondolataiból:

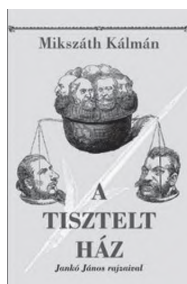
„Mikszáth 1883-tól volt képviselőházi tudósító, helyettesítőként került ebbe a szerepkörbe, aztán ott ragadt. Egy földije, Törzs Kálmán, aki ezt a szerepkört addig betöltötte, kérte meg, hogy helyettesítse őt, aztán Mikszáth maradt, mert Törzs Kálmánból képviselő lett. Ez a motívum többször is előkerül a Mikszáth-karcolatokban: hogyan lehet képviselővé válnia egy hírlapírónak. 1887-től kezdve azonban már Mikszáth sem a tudósítói karzaton ült, hanem az ülésterem földszintjén, a képviselők között...”

„Szeretnék röviden arról is beszélni, hogyan látom én az ő parlamenti, hírlapi tudósítói vagy sokkal inkább parlamenti karcírói szerepkörét és teljesítményét. Egy nemrég megjelent Mikszáth-monográfiában azt olvastam, hogy Mikszáth, mint parlamenti karcíró, valójában a független értelmiségi attitűdöt valósítja meg, kritikailag nézi a képviselőház működését, és a politikai életet magát is. És ebben a távolságtartásban a professzionális politikával szembeni kíváncsi halk megszólalását is tetten érhetjük. Én inkább azt mondanám, hogy Mikszáth úgy látta a parlamentet, mint egy színpadot. Ezzel persze nem mondom újat, ezt ő maga is többször leírta *A Tiszelt Ház* című kötetében. Ő azt mondja, hogy az igazán jó nézőpont a karzat, mert onnan az egész teret át lehet fogni...”

A Monarchia közélete Mikszáth műveiben

Eisemann György eszmefuttatásából: „Példaként hoznám fel mindenekelőtt Mikszáth szövegei közül a Noszty-regényt (*A Noszty fiú esete Tóth Marival*), annak is az *Egy kis kóstoló az önkormányzati tevékenység mezejéről* című fejezetét, amelyben parlamenti csatározásról van szó. A színre vitt politikai küzdelem tárgya a magyar iskola létesítése a Monarchia egy fiktív vármegyéjében, ahol nemzetiségi képviselők is szép számmal működnek: szlovákok, szászok és románok. Természetesen a magyar nyelvű iskola létesítése kulcsfontosságú a nemzeti hagyományok ápolása szempontjából, és először egy magyar nemzetiségű képviselő, Liszi szólal fel, aki megteszi az indítványt az iskola megalapítására, majd utána egy szlovák és egy szász képviselő emelkedik szólásra. Mind a két képviselő ellenzi a magyar iskola megalapítását, ám nem lényegtelen, hogy milyen narratívát képeznek, milyen elbeszélésformát képeznek, milyen történetet találnak ki arra nézvést, hogy szembe szálljanak Liszi képviselő indítványával... Carl Schmitt volt az a politológus, aki határozottan megkülönböztette az úgynevezett politikai nyelvezetet az összes többi nyelvezettől, vagyis azt állította, hogy a politika nyelve nem leképez egy világot, nem leképez valamilyen társadalmi helyzetet, hanem inkább megteremt egy világot, és a saját retorikáján belüli jelentéseket hozza létre, és ezekkel a retorikai jelentésekkel harcol. Úgy gondolom, hogy ehhez a belátáshoz a Monarchia világa is alapvető tapasztalatokkal szolgál, és Mikszáth művészete is kihasználja ezeket a lehetőségeket...”

Előadása témáját Eisemann további Mikszáth-művek elemzése révén szemlélteti. „*A fekete város* című regényben a lőcsei törvénykezés, a lőcsei városbírák mentalitása és eljárása alapján egy célnak, a bosszú céljának rendeli alá a város polgári közösségét, egyetlen egy narratívát engedélyezve, amelynek a végén ott van Görgey kivégzése és halála. És ennek rendeli alá a város teljes életét, a ruházódástól kezdve a szimbólumok használatáig... „*A két választás Magyarországon* című regényben pedig Mikszáth a Monarchia közéletének torz tükrét adja.”

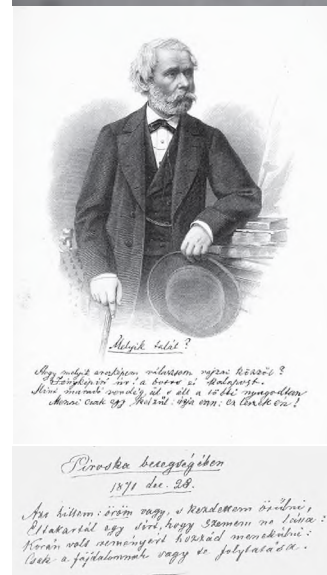
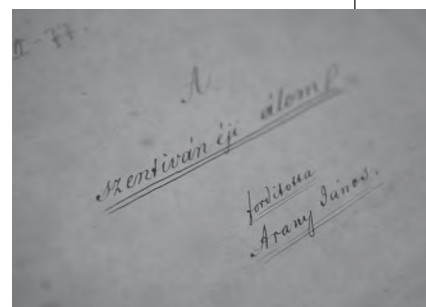
Arany János kézíratainak restaurálása az OSZK-ban

Arany János legértékesebb kézíratai és más dokumentumai érkeztek ez év februárjában az Országos Széchényi Könyvtárba (OSZK) a nagyszalontai Arany János Emlékmúzeumból, azok restaurálása és hosszú távú megmentése érdekében. Az Arany János-émlékév egyik legfontosabb feladatának fogalmazták meg Arany Nagyszalontán őrzött tárgyi- és dokumentum-hagyatéknak teljes körű feltárását és megőrzését. Az előbbi a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársai vállalták, az OSZK munkatársai – az intézmény saját gyűjteményében található Arany-kéziratok digitalizálása mellett – a Csonkatoronyban őrzött kézíratos- és könyvvállomány szakszerű restaurálását végzik. Az intézmény, mely Magyarországon a legjelentősebb Arany-relikviák egyik őrzője, az értékmentő és megőrző tevékenységet a Magyar Tudományos Akadémia, valamint az emlékévé fővédnöke, dr. Ader

János köztársasági elnök felkérésére végzi.

Az OSZK-ba szállított mintegy nyolcszáz főlioni kézirat-együttes jelentős része levél, a hagyatékkarabjai között azonban két kiemelkedően fontos szépirodalmi dokumentum is szerepel: a *Szentivánéji álom* fordításnak Arany János keze által tisztázott változata, illetve a *Murány ostroma* kézírata – mondta el dr. Rózsafalvi Zsuzsanna irodalomtörténész, az OSZK kézírattárának munkatársa. Tóth Zsuzsanna szakrestaurátor, az intézmény restauráló és kötetzeti osztályának munkatársa a dokumentumok állapotával kapcsolatban megjegyezte, hogy számos irat szakadt és az idők során elkoszolódott, a legnagyobb veszélyt azonban a tintamarások okozzák. Ezek kezelése, javítása, állagmegőrzése a restaurátorok feladata, hogy a hányatott sorsú dokumentum-együttes az utókor számára is fennmaradjon. Dr. Boka László irodalomtörténész, a

könyvtár tudományos igazgatója egy éve vezeti az előkészítő munkálatokat. Mint elmondta, ezek eredményeképp sikerült az anyagot helyi, nagyváradi és budapesti munkatársak bevonásával szakszerűen leírni, lefotózni, a diplomáciai és adminisztratív feladatok után pedig azokat biztonságban Budapestre szállítani. Az iratok jövőbeni sorsával kapcsolatban hozzáfűzte, hogy a restaurálást, valamint a kutatómunkát követően várhatóan 2018 júniusában ünnepélyes keretek között kerülnek vissza Nagyszalontára, ahol egy időszaki kiállítás keretében mutatják be azokat, illetve egy – a helyi Arany János Emlékegyesülettel közösen gondozott – bilingvis (magyar és angol nyelvű) nyomtatott katalógusba szerkesztve is bemutatásra kerülnek. A felbecsülhetetlen eszmei értékű dokumentum-együttes mintegy tizenöt millió forintnyi teljes restaurálási költségét a magyar állam biztosítja. ♣ (Weltler)

ALKOTNI ARANY!

Díjátadó a PIM-ben

Az Arany-émlékév alkalmából középiskolásoknak meghirdetett versenyre január közepétől lehetett nevezni a Petőfi Irodalmi Múzeum *Alkotni Arany!* videó pályázatára egy választott Arany-balladából készített, maximum kétperces filmelőzetessel. A pályázat április közepén ünnepélyes eredményhirdetéssel és díjátadóval zárult.

A beérkezett *nyolcvannégy* pályamunkát a közönség mellett szakmai zsűri is értékelte. A zsűritagok Hegyi Katalin, a PIM Médiatárának vezetője, Ruszthi Zsolt rendező, Asztalos Emese és Sidó Anna, az *Őnarckép álarckokban* című Arany-émlékiállítás kurátorai, valamint Vecsei H. Miklós, a Víg-színház színművésze voltak. A különböző kategóriákban az első helyezést elérő csapatok ötszázezer forint értékű, a második helyezettek kétszázezer forint értékű, a do-

bogó harmadik fokán állók pedig százezer forint értékű médiaeszköz vásárlási utalványt nyertek. A 9–10. osztályosok a *nagykőrösi balladák*, a 11–13. osztályosok pedig az *Őszikék* korszakban íródott művek közül választhattak, amelyeket aztán figyelemfelkeltő mozi-előzetesként filmesítettek meg.

A szakmai zsűri a 9–10. osztályosok kategóriájában az alábbiak szerint döntött: I. díj: Vese Mese stúdió, Ferences Gimnázium Szentendre (*A walesi bárdok*); II. díj: Bohémok, Budapest IX. Kerületi Weöres Sándor Általános Iskola és Gimnázium (*Vörös Rébék*); III. díj: Tomorrowfilm, Salgótarjáni Bolyai János Gimnázium (*Árva fiú*).

A 11–13. osztályosok kategóriájában: I. díj: SZLG team, Szent László Gimnázium (*Tetemre hívás*); II. díj: Frozenscope, BGSzC Budai Középiskolája (*Vörös Rébék*); III. díj: Biborkábel,

Göllner Mária Regionális Waldorf Gimnázium (*Tetemre hívás*).

A közönségdíjak a 9–10. osztályosok kategóriájában az alábbiak szerint alakultak: I. díj: Képtelenségek, Soproni Széchényi István Gimnázium (*Agnes asszony*); II. díj: Ludicro, Korányi Frigyes Görögkatolikus Gimnázium és Kollégium (*Agnes asszony*); III. díj: Kilincs Art, Bornemisza Péter Gimnázium (*A hamis tanú*).

A 11-13. osztályosok kategóriájában: I. díj: MPOR Filmstúdió, Bajai SZC Türr István Gazdasági Szakgimnáziuma (*Tetemre hívás*); II. díj: Szakisokk, FM Kelet-magyarországi Agrár-szakképző Központ, Mezőgazdasági Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium (*Tetemre hívás*); III. díj: Egrycsillagok, Pápai SZC Egry József Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma (*Tetemre hívás*).

A Lyukasóra folyóirat nevében is szívből gratulálunk az ifjú versenyzőknek! Érdeklődő olvasóink a versenyről elkészült kisfilmeket a www.alkotniarany.pim.hu weboldalon, valamint a <https://www.facebook.com/AlkotniAranyPalyazat/> Facebook oldalon megnézhetik. ♣ (W. I.)

(Részletek a *Legénybúcsú* című filmnovellából)

András Ferencnek

Piros kiscocsiján érkezik. Istvánka szalad elé, nyitja a kocsiajtót. Istvánka rajong Juliért. Móczár és a másik két alkalmazott még tesz-vesz, Juli nem bíz semmit se a véletlenre, szól nekik, hogy két nap szabadság, mehetnek. A melósok morognak valamit, hogy tudják, és maradnak, mert egy nőnek nem engedelmeskednek csak úgy. A férfibüszkeséget meg kell mutatni. Egyedül Istvánka nem büszke, már rég nincs önérzete. Nincs hová mennie, itt él. Mindenese, éjjeliőr, segédmunkás, pártfogolt. Idült alkoholista, apja is az volt, nagypapja is. Nem sok vizet zavar, csak túl sokat beszél, hajlamos megosztani értesüléseit mindenkivel. Juli ezért vigyáz, amikor a csomagtartót felnyitja, Istvánka meg ne lássa az átlátszó zacskóba csomagolt esküvői ruhát. A ruha a terv szerint még nem lehet itt, tehát Istvánka sem láthatja, viszont a hátsó ülésről felhordhatja a hidegtalakat a tárgyalóba, ahová a bulit tervezték. Ez kegy. Eközben Juli kiveszi az ajándékokat a csomagtartóból. Móczár meglátja Juli miniszoknyás hajlongását, és mindent elkövet, hogy mögé kerüljön. Hátról Juli izmos combjait nézi, hátha kivillan a lány formás fenéke. Juli megelégedi, és rászól. A melósok elmennek. Juli kikészíti a két palackot. A Châteauneuf-du-Pape nagy bor, de a csomagolás nem eredeti. Ákos preparálta mind a két palackot, ő pancsolta fel a vegyszerrel, töltötte vissza, és zárta le. Juli Istvánka lelkére köti, hogy mindenkinek innia kell a borból, Istvánka ettől boldog, ő is a férfünnep része lesz, előléptették. Juli kikészíti a pólókat, a buta Kukori és Kotkodás mintával. Mindenkinek kettőt, plusz egyet a völegénynek, Eriknek. Istvánka irigykedni fog, de Juli erre is gondolt. Vincének nincs barátja, nem a lányokat szereti, az övét a többgenerációs alkoholista kapja. Mielőtt indulna, elismételteti Istvánkával a teendőket. Felesleges, mert úgys elfelejti, de Juli maximalista. Beül az autóba, és elindul a szentantalfai pincészetből. Zánka és Budapest felé jobbra vezet az út, de ő balra, északnak kanyarodik. Öt és fél óra múlva Krakkóba ér, ahol egy szállodaszoba ágyán Soós Ákos fekszik.

Ákos jobban ismerte Eriket, mint bárki más, jobban is szenvedett tőle. Ő, Erik, Vince és Olivér osztálytársak voltak. Tizenöt éve érettségiztek a pápai gimnáziumban, azóta se bomlott fel a banda. Az alfahím mindig is Erik volt. Övé a siker, a tuti, a minden. Juli is az övé lett. Ákos talált rá, amikor a lány megnyitotta Veszprémben zumba-stúdióját. Ákos meglátta Julit, és azonnal beiratkozott forró joga kurzusára. Vince, az ügyvéd kiröhögte. „Egy jógázó borász. Vighanem egyetlen az univerzumban.” Ákos tényleg csak azért izdadt a fogyásban reménykedő anyukák közt

CZETŐ BERNÁT LÁSZLÓ

JULIA

a negyven fokra felfűtött teremben, hogy egy órán át bámulhassa Julit. Lépésről lépésre, óvatosan közelített, mert félt, a bombázó nem az ő súlycsoportja, nem akarta elriasztani, de azért az együtt kávézás szintjéig eljutottak. Búcsúzáskor a baráti ölelés is kijárt. Na meg a hosszú beszélgetések, gondok megosztása, ennyi és kész, pedig már akkor több lehetett volna. Nem akarta megérteni, hogy Juli nem istennő, bármennyire is úgy néz ki, úgy is viselkedik.

Juli akkoriban nagy bajban volt, mert a nyitás-reklám-indulás háromszögben rosszul kalkulált, kifutott Spanyolországból hazahozott pénzéből. Sokba kerül egy új vállalkozás. Ákos bemutatta Eriket. Hiba volt. Erik kezelte az ő családi borászatát is. Azt Ákos nem árulta el, hogy ő maga már csak stróman a Soós Borászatban, amit üzleti titokként kellett kezelni, de inkább csak szégyellte. Egy borászat névadó tulajdonosa mégiscsak több mint négy-öt melós főnöke. Erik, mint most is, teljes letámadással indított. Aláíratott Julival egy papírt, hogy amíg Juli tartozása fennáll, a pénzügyeket ő kezeli, a jövedelem őt illeti, ügyvédet, könyvelőt csak ő jelölhet ki. Ezzel lényegben bekebelezte Juli vállalkozását. Viszont trükkjei gyümölcsözően hatottak az üzletre. A könyvelés kitisztult, a stúdió megtelt, hetente kétszer takarítóbrigád jött, Juli integrálódott valamibe, ami Erik fantom vállalkozáscsoportja volt. Amikor a lányban realizálódott, hogy ami papíron még az övé, az már nem az övé, az üzleti kapcsolat is megváltozott, lefeküdt Erikkel. Mondhatjuk, hogy érdekből, de ez nem igaz. Erik férfias viselkedése, otthonos magabiztossága mindenkiben ámulatot keltett. A hatalom kábító. Mikor a lány személyi edzőként Hamburgban és Madridban dolgozott, jómódú szeretői voltak. Sőt, csak azok. A német bróker és a spanyol szállodás is gazdagabb volt Eriknél, de egyikben sem volt meg az a lendület, amellyel Erik lenyűgözött nőket és férfiakat egyaránt. Julit is. Nem kellett adminisztrációval törődni, nem nézte az árcédulát a boltokban, lecserehlhette régi kiscocsiját újra, és Erik mellett csilloghatott. Ez volt a nyereség oldala. A veszteség Erik volt maga. A kezdet kellemes izgalma, az újdonság vaksága rövidesen elszállt. Átértékelődtek a tulajdonságok. A lendület erőszakosságát

jelentett, a siker mindent felhabzsoló kapzsiságot, a gyors barátkozás képessége hűtlenséget. Rettenetes volt az ágyban. Mindig önző, többnyire unalmas, néha ijesztő, egyre durvább benyomásokra vadászott, és nem minden új ötlete tetszett a lánynak. Az sem, hogy csak ő függött Eriktől, ezzel szemben Erik független maradt. Üzleti vacsorákon, adriai vitorlázásokon, pörgős bulikon Erik nőismerősei félreérthetetlenül viselkedtek. Szeretője volt a minisztériumi liba, a bank megyei igazgatójának felesége, talán még az ügyész is, de az Erik irodáját takarító, lepattozott körmű egyetemista lány is. Egy nap Erik szólt, hogy házasodjanak össze. Nem romantikusan, hanem praktikusán. Csak úgy, mintha egy hétvégére hívta volna el. Nem. Juli gondolkodási időt kért. Ákost hívta fel, és egy kávé mellett a régi barátjának magyarázta, hogy talán a házassággal kicsit függetlenebb lesz. Egy családban másként mennek a dolgok, közös a tulajdon, közösek az érdekek. Ákos tapintatosan próbálta megértetni, hogy hiba lenne Erikben ennyire bízni. Erik a lojalitás fogalmát ismeri ugyan, de nem gyakorolja, mert gyengeségnek tartja. Amit nem ismer, az az erkölcs. Pontosabban szólva, ennek fogalmát behelyettesíti az érdekekkel. Eriknek szent a pillanat, a helyzet mindent felülír, és mindenkit csak használ. Ákos hiába próbálta lebeszélni, Juli az igen mellett döntött. Másnap Eriktől két gyűrűt kapott, egy karikát az eljegyzésre és egy gyémántost, csak úgy. Kitérték az esküvő időpontját. Az esküvő előtt két héttel, egy reggel, Vince várta Julit a stúdióban. Papírt tolt elé, hogy alá kellene írni. Ravaszul megfogalmazott szerződés volt, amelynek lényege szerint a felek házasságkötésükkel nem lépnek vagyonszövésre. Vince magabiztosnak látszott, de halántékáról alattomos izzadságcseppek csordultak lefelé. Cigarettyját nem gyújtotta meg, csak dohányos végét ütögette az asztalhoz. Közelebb hajolt Julihoz, és behízelgően duruzsolta, hogy ezen a papíron nem múlik semmi se. Julinak csak szerződésüket kell a férjével szétvetnie, és máris független. Függetlenebb, mint a házasságkötés előtt. A mézeshetek alatt gyerekjáték lesz erre rávenni. Juli aláírta a szerződést, noha tudta, hogy Vince álnokul hazudott. Azt a bizonyos papírt Erik soha nem tépi szét, szóval ezzel az alá-

írással saját személyes szabadságáról mondott le, de végleg és minden ellenszolgáltatás nélkül. Másnap lefeküdt Ákossal, harmadnapra tudták, hogy intézzék el az Erik-problémát.

Juli időben érkezik Krakkóba. A szálloda előtt parkol, és a portásra rá se nézve felmegy Ákos szobájába. Tudja a szobaszámot. Eddig minden a menetrend szerint megy. Van még fél óra, Ákos indulásra készen, de mégsem indul, mert kapaszkodik a lányba, szüksége van rá. Feszültek mindketten. Juli tudja, hogy kell a megerősítés, a támogatás, megöleli a férfit. Jólesik. Magába szívja bőrének kesernyés tölgyláimat, neki szorítja melleit, combjait,

mintha ajándékot akarna adni, de tudja, hogy magát nem adhatja, nem szeretkezhetnek, mert Ákosnak a következő tizenhat órában minden erejére szüksége lesz. Aztán legyen, aminek lennie kell: Ákos egyedül megy le Juli kocsjához. Lent a parkolóból még felnéz szállodaszobája felé, de az eget tükröző ablakon át nem lát semmit. Julit azért odaképzeli. A kocsiban zsebkendők, üres ásványvizes palack, vagyis a rendtelenség, ami egy átlagos női autóban feltételezhető, és Juli illata. Bekapcsolja a GPS-t. Indít.

Ákos tizenhét órával később érkezik vissza Krakkóba. A kimerültségtől szótlán, és hiába

áll előtte a nő, aki ölelne, agya halott, izmai ölmosak, legszívesebben aludna. Nem meséli el mi történt. Annyit mond Julinak, hogy rendben ment. Nagyjából. Mennyire nagyjából? Nagyon nagyjából.

...Juli fitness-stúdiójába üvegkapun át lehet bejutni, ami az utcáról nyílik. A kapu után lépcső, a lépcső a váróba vezet. A stúdió várójában H. Nagy nyomozó, famulusa: Fricsay Tünde, és persze a szép menyasszony. Rajta szűk dressz, a stúdióban ő vezeti a foglalkozásokat. Azt mondja, Budapesten volt a buli idején, és nem törődik vele, hogyan mulattak a fiúk. Tombolják ki magukat. Eljátssza a nait, a butácskát, de fesztelen gesztusaiból süt, hogy lenézi a kicsit dundi Fricsayt. H. Nagyval nem törődik, csak egyszer pillant rá, de a töredék másodperc is elég, hogy felmérje. Az őrnagy leplezetlenül bámulja a nő hibátlan alakját, kerek melleit, és valahogy nem csodálkozik, amikor rájön, hogy ez a nő nemcsak dögös, hanem esze is van. Juli kikérdezését Fricsayra hagyja. A rendőrgyakornok elég tapintatlan, hogy rákérdezzen az eszortlányokra, mire a „fitness-tündér” rövidet kaccant: haha, a biztonságos szex csak a javukra válik. Fricsay már nem kérdez, hanem vitatkozik. A házasság, kezdi, de folytatni nem tudja, mert Juli kioktatja. Tudja, hogy vőlegénye ragadozó, és a ragadozóknak zsákmány kell. Ha kitördeli a ragadozó fogát, akkor nem füvet fog enni, hanem éhen hal. Az is kiderül, hogy egész kis hálózat nőtt ki a baráti társaságból. A viszonyok kuszák, de az érdekek kölcsönösek, ezt Juli határozottan állítja. Elmondja azt is, hogy a rendőrök furcsa pletykákat fognak hallani, hogy ő és Ákos, hogy Dorka és Erik, még azt is, hogy Erik és Vince, de ez nem mind igaz. Mindig annyit mond, amennyit akar, valójában ő vezeti a beszélgetést, nem a mindet tudó, stréber Fricsay. Fricsay megpróbálja visszavenni az irányítást, egyre durvább kérdéseket tesz fel, míg végre H. Nagy megunja a kollegina faragatlanságát, és befejezetten nyilvánítja a beszélgetést. Juli most néz rá először hosszabban, pillantásában halvány elismerés látszik. Vagy hála. A lépcsőn lefelé H. Nagy már Soós Ákost hívja, szeretné, ha tudna vele is beszélni. A kocsiban Fricsay felnevet, ezek tényleg jó barátok, megosztottak mindent.

...Miután H. Nagy megszabadul Fricsaytól, valahogy Juli fitness-stúdiója előtt találja magát. Tudja, hogy nem kellene, de vonzza a hely. Kiszáll kocsjából, háttal nekidől az autónak. Látja, hogyan alszanak ki a fények az emeleti ablakokban, majd a kapuban megjelenik Juli is. A lány furcsa kis nevetése elégedettséget jelent, lám, működik nőiessége. De fáradt. Hosszú, feszült napok vannak mögötte, jólesne egy kis lazítás. Behívja H. Nagyot, ne az utcán beszélgessenek. Az energiatápsze-

Xantus Géza rajza

rek és rizsfelhérjés dobozok mögül krémlikórt veszel elő, tölt magának, a félhomályban mesél. Nem Erikről, nem is a vállalkozásáról, hanem önmagáról, életéről, álmairól. Jólesik szopogatni az édes likórt, jól esik mesélni. H. Nagy nem iszik, csak figyel a nőt, és egyre inkább hatása alá kerül. Juli a harmadik pohárka után érzi, hogy megárt az ital, és azt is, hogy lap-pang közöttük valami, amelynek nem szabad teret nyitni. Vagy mégis. H. Nagy egy kedves szavára felnevet: őrnagy, maga a bugyimat akarja leimádkozni. A rendőr zavartan tagad. Juli közli vele, hogy mindig tudja, mikor hazudnak neki. Fejébe szállt a szesz, zsidbadt, lebeg, és vele szemben ül egy majdnem nyugodt, majdnem higgadt ember. Az erőt érzi H. Nagyban. Az erő adta biztonságot, ami jó dolog, mégis menekülnie kell tőle. Kurtán-furcsán elküldi az őrnagyot.

...Forr a víz a láboshán. Nyitva a konyhaszekrény. Benne az örökkévalóság óta otthagytott halkonzerv. Bögre, pohár, tányér. Kínai instant levesek. H. Nagy kiválaszt egyet a tizenkét tökéletesen egyforma zacskó közül, feltépi celofáncsomagját, amikor csengetnek. Félrerakja a csomagot, kimegy az előszobába. Bosszúsán kinyitja az ajtót. Juli az.

...Reggel van. Az előszobában a piros nő cipő az oldalán fekszik. Párja a háló ajtajában. A ruha a szoba közepén. Juli még alszik. A rádiós óra az ablakpárkányon hét tízet mutat. H. Nagy ébren nézi a nőt, aki reggel is szép. Békés arca, bőre hibátlan. Hosszú ujjai, rózsaszínre lakkozott körme tökéletes, még a válla is szép. H. Nagy legszívesebben megsimogatná, de nem akarja felébreszteni. Megcsörren a mobil, sietve kapja fel, de elkésett, Juli szeme már nyitva. H. Nagy a konyhában gyorskávét főz. Juli megfésülködve, felöltözve jön ki hozzá, a kávé szótlanul issza, nem mosolyog, komoly. Mindketten tudják, hogy az éjszaka megváltoztatott valamit, de ennek nem lehet őszintén örülni. Aztán dolgukra mennek.

...A fitness-stúdió előtt áll meg a kocsi. Az őrnagy még a kocsi ülve parancsolja maradásra Fricsayt. Durván megtiltja, hogy vele jöjjön. Fricsay méltatlankodik, de marad. H. Nagy kiszáll, nyitja az üvegajtót, kettesével veszi a lépcsőket. Juli egyedül van a stúdióban, nincs foglalkozás. H. Nagy agresszív, és támad. Juli passzív, nem védekezik. A nyomozó sorolja a tényeket, a feltételezéseket, előbb tényszerűen, majd egyre jobban belelovalja magát, és Juli ugyanazt látja H. Nagyban, mint minden férfin, aki a közelébe került. A nagy férfi nekibuzdulást, szeretet helyett a birtoklást, az önzést. Nem értik, hogy ő nem lehet egy férfi tulajdona sem. Nem értik, hogy ő nem tárgy. Őt nem bántani kell, hanem óvni. H. Nagy mintha meg sem hallaná. Kit fedezel? Mi történt? Ki a szeretőd? Aztán mikor a lány sírva fakad, már nem tehet mást, magához húzza Julit, csókolja könnyeit. A szoros ölelésben érzi a lány testmelegét. Az ölelésből

szeretkezés lesz. Magáévá teszi. Vadul és szerelmesen. Még pihegnek, amikor újra kezdi a faggatást. De akkor is tudnia kell, hogy kiért hallgat Juli. Juli elszalad, H. Nagy utána menne, de a váróban ott ül Fricsay Tünde. Mindent hallott, majdnem mindent látott. H. Nagy el akar mellette menni, de Fricsay szava megállítja: hogyha a férfi rendőr akar maradni, pszichológushoz kell mennie. Az talán valamit segíthet, de akkor sem biztos, hogy megússza. Erkölcsi vétkekre a lélektan sem ad felmentést.

...Juli Szentantalfa felé száguld, közben Ákost hívja. Meg kell szabadulni Erik-től. Ákos a melósokat a legzajosabb üzemszobába, a palackozóba küldi, és lemegy a pincébe. Kirángatja a megtört és félholt Eriket a napfényre. Erik bűdös, kábult, akarattalan. Szemét eltakarja, mikor a szabadba érnek, vakítja a napfény. Ákos taszigálja, lökdösi a kocsija felé, majd durván kocsija csomagtartójába gyűri. Erik sír és csak azt kérdezi: Miért? Megérkezik Juli kocsija, Ákos lecsapja a csomagter fedelét. Juli beül Ákos mellé. Fél perc se telik el és a rendőrök már csak Juli piros kis autóját találják a pincészet udvarán. H. Nagy ki sem száll, sejt merre mentek. Összeállt a kép.

Soós Ákos ismeri a környéket, itt nőtt fel. Most egy mocsár felé tartanak, ez lesz Erik végső nyughelye. Mellékutakat választ, amelyeken elkerülhetik a rendőröket. A köveskáli földúton zötykölődik a kocsi. Erik a csomagtartóban fejét, vállát, térdét üti a fémbe, sziszszenni sincs ereje. Mindenén áthatoló büze megtölti a csomagtartót, átszivárog a hátsó ülések mellett, majd előre kúszik az utastérbe. Juli megszédül a soktól, vagy tán a felé hullámzó bűztől. Ez ő, kérdezi, és öklendezni kezd. Ákos leengedi mindkét ablakot, de ez kevés. Juli émelygése nem múlik, kihajol. Kapkodva veszi a levegőt.

A borász autója Kékkút felől a Salföldi tóhoz közeledik. Ákos a kanyart is alig tudja venni, majd utána későn veszi észre az úton keresztben álló két kocsit: H. Nagy autóját és a kék-fehér járóautót. Az őrnagy, Fricsay és két egyenruhás rendőr áll mögöttük. Hirtelen fékez, a kocsi befarol, lemegy az útról. Döc-cenések, pörgések, buk-fencek. Beletoccsan a salföldi sekély tóba. Fröccsen a víz, loccsan az iszap. A kocsi még pördül egyet, lendületét veszti, aztán csend, csak a víz fodrozódik. Ákos megsemmisülve néz a szélvédőn át az út felé. Fricsay Tünde és a rendőrök az iszapban felé gázolnak. Vesztett. Mellette Juli teste, nyaka kicsavarodott, szája sarkából csendesen folyik a pirosan ragyogó vér. Gyönyörű, szürkés szeme üresen mered a világba. Mint egy tökéletes baba. Halott baba. H. Nagy odaér, megtapogatja Juli nyakán az ütőeret, nem érez pulzust. Odahajol a nő szájához, nem érez lehetet. Ezt a rendőr úgy látja, mintha a halott nőt csókolná. „Főhadnagy asszony, ez mi?”, kérdi Fricsayt. Az legyint. „Hagyja!” ♦

KISS ANNA

FELHŐK, FILMEK, MÉNESEK

Visszaadom szavad,

ki szabadon feledtél, s
madarakhoz lettem hasonló,
Nem öregszünk együtt
a dombon, házunk előtt a
barackfa tükrökkel,
csengőkkel nem cseng-villog,
nem mutogatnak fel, hogy „Itt
lagnak a bolond költők!”,
mint vélted,

madarakhoz lettem
hasonló, bújtam a
felhőt érted. Rókákhoz
hasonló, hempergek hóban,
dobom kávjárá
vetem a bőröm, ki ez a
Sápadt Herceg, hogy
vonzák a nyugtalan nők,
havas szoknyák?!
Mit sem tudni róla,
Lovon jön,
súlyuktól letört, nagy
tamariszkusz
ágak zuhannak lenn,
ül az ablaknál, eltűnik.

Változnak
vers-filmjeim, áttűnnek,
visszavetülnek, elégnek a
lét kihalt vetítőiben,
lét vagyok? alakot
ölt valami fél-jelen, a
fülben sziszegő füldugókból
borzalom dől,
mint mindenütt, hol
megsüketülsz, míg megleled a
sót, a szőlőmagolajat!, a

lélek máshogy idegen,
hó fölé álmodom magam,
megtart a szél, mint északi
vulkán peremén, ha
háttal nekidőltem,
mögöttem alvó kráter,
előttem szakadék – de
ki kísért kit? – rángat,
választ süvölt, álmodott
házunkon már kikezdte a
tetőt, oszlopaire
levendulát, perjefüvet csap,
árnyékuk nekik sincs,

visszaadom szavad,

minek tükrös
csengés-villogás, legelő
filmbeli csikódnak, hogy
járjon szalagosan!
Ménesekről álmodom,
elhúz velük az égen,
hideg van,

merre jársz?

HangHordozók

A díjazottak, a szervezők és a zsűri együtt

A Magyar Napló *Versmaraton* sorozata kísérőrendezvényeként zajlott ez év tavaszán a *HangHordozók – Énekmondók versenye*. A döntőre 2018. április 6-án került sor a K11 Művészeti és Kulturális Központban.

A HangHordozók a kortárs versek megzenésítőinek legnagyobb hazai versenye. Az énekmondók versenyének döntője a zsűri értékelése szerint ez alkalommal kiemelkedően magas színvonalúnak bizonyult. A Dinnyés József, Csík János, Farkas Tibor, Stifner Gábor, valamint Harcsa Veronika alkotta zsűri *tíz előadót* juttatott a döntőbe. Emellett a Versmaraton Facebook-oldalán a közönség is szavazhatott, így összesen *tizenegy előadó* lépett színpadra. A verseket *Az év versei 2017* kortárs költészeti antológiában megjelent *százhárom* költő, közel *háromszázötven* költeményéből válogatták a versenyzőket. Idén *harminchárom* pályázó ötven kortárs verset zenésített meg, így a verseny elmúlt há-

rom évében már *száznegyvenhét* vers került megzenésítésre. A döntőt Szentmártoni János, a Magyar Írószövetség elnöke nyitotta meg, aki hangsúlyozta, hogy az előző évvel együtt már közel *száz kortárs verset* zenésítettek meg a pályázatnak köszönhetően, ami feltétlenül komoly eredménynek tekinthető. A 300.000, a 150.000 és a 100.000 forint értékű díjakat, valamint a különdíjat a zsűri tagjai és Zsiga Kristóf, a Magyar Napló Kiadó vezetője adta át.

A verseny végeredménye: I. díj: Zsapka Tina (Oravec Péter: Dob, szó); II. díj: Lámpaláng (Szabó T. Anna: A vér dala); III. díj: Lovászi Edina és Morvai Tamás duó (Szabó T. Anna: Róka).

Külföldi díjasok: Arany metszés (Szabó T. Anna: Róka); Stefan Uhrinac (Fekete Vince: Jó éjszakát!); Németh Viktor (Simon Adri: Ölel, nyaldos); Gyömbér & Gergő (Kiss Judit Ágnes: Poszttraumas).

♣ (Ugry Szabina)

Gergő,
a Gyömbér
és Gergő
duóból

Gere Anna

Lámpaláng együttes

Zsapka
Tina

Gyömbér,
a Gyömbér
és Gergő
duóból

Neukum
Dóra

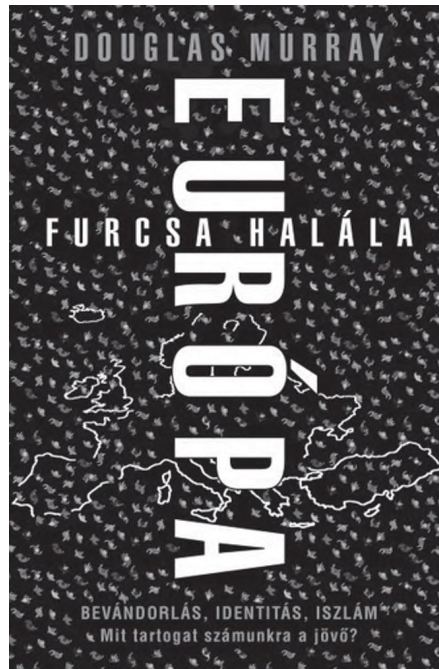
EURÓPA FURCSA HALÁLA

Avagy a jólét az önvédelem hiányával párosul?

Az európai értékrendről és a kontinensen szükséges szemléletváltásról beszélgetett Douglas Murray Európa furcsa halála című könyve kapcsán az Örökség Kulturpolitikai Intézet által szervezett rendezvényen, 2018. április 3-án a Nyugati téri Alexandra Könyvesházban Gulyás Gergely, a Fidesz frakcióvezetője* és L. Simon László író, országgyűlési képviselő. A véleménycserét Megadja Gábor esztörténész moderálta.

Douglas Murray brit író, újságíró és politikai kommentátor személyes hangvételű könyve a tömeges bevándorlás társadalmi- és politikai hatásait elemzi. A jobbára kritikus hangvételű cikkek mögött álló író nem légből kapott történetekkel próbál riogatni, hiszen az európai társadalom jelenlegi helyzetét és rá leselkedő veszélyeket boncolgató könyve elkészültét tetemes mennyiségű kutatási anyag és személyes tapasztalatokon alapuló beszámolók segítették. A könyv beszél a multikulturalizmus kiábrándító bukásáról, Angela Merkel teljes fordulatáról a bevándorlásra, a hazatelepítés szándékának és megvalósításának hiányáról és a nyugati országok állandósult büntudatáról. Murray utazásai során bejárta Berlint, Párizst, Skandináviát, Lampedusa szigetét és Görögországot, hogy megvizsgálja az európai kultúra szívének nyugtalanító állapotát, és meghallgassa azokat, akik elképesztő távolságokból érkeztek a kontinensre. S a kötet minden fejezetében tesz egy lépést hátrébb is, hogy nagyobb távlatokból mutasson rá az okokra, amelyek Európa halálvágya mögött rejlenek. Így próbál választ találni arra a kérdésre, hogy mi visz rá egy civilizációt arra, hogy ilyet tegyen önmagával.

A köztudatba Orbán Viktor Facebook-posztjával bekerülő könyv sikertörténetével kezdődött a beszélgetés, melynek titka Gulyás Gergely meglátása szerint abban rejlik, hogy a magyarok számára ez a kötet egyértelműen pozitív visszaigazolás arról, ahogyan a magyar kormányzat gondolkodik a bevándorlásról. Emellett azonban a könyv Nyugat-Európában is sikerlistás lett, hiszen az ottani – túlnyomórészt ezzel ellenkező – diskurzusban, abszolút hiánypótló mű jelent meg a boltok polcain. Az eszmecsereben résztvevők hangsúlyosan szóltak arról a Nyugat-Európában általánosnak mondható párbeszédéről, amely a migrációhoz és az iszlám valláshoz egyaránt különös, szinte megmagyarázhatatlan érzékenységgel viszonyul. L. Simon László megjegyezte, hogy az egyes médiumoknak komoly politikai nyomásnak kell megfelelniük:

példaként Angela Merkel és Mark Zuckerberg a könyvben is idézett beszélgetését említette, melyben a német kancellár asszony arra kéri a Facebook alapítóját, hogy dolgozzák ki azt az algoritmust, amellyel szűrni lehet a migrációval kapcsolatos, negatív hangvételű híreket.

A továbbiakban ebből a beszélgetésből tett részletekkel egészítjük ki beszámolóinkat.

L. Simon László: – Ennek a könyvnek egyik erőnye, hogy egy közismert – különben fiatal, a negyvenes éveit lelegején járó –, Angliában már népszerű szerző, nagy lélegzetű művében összefoglalva mondja el a tapasztalatait és a gondolatait, s talán ezért mindez egyfajta szelepként is működik. Olyan dolgokat mond ki, amelyeket naponként hallunk, de egészen más szinten teszi ezt, nem a politikai marketing, és nem a leegyszerűsített kommunikáció nyelvén, hanem voltaképpen egyfajta történeti keretrendszerbe ágyazva próbálja fejtegetni az okait Európa jelenlegi válságának. Elégge pesszimista jövőképet fest ugyan, de én azt remélem, hogy sokakat fel fog rázni majd, bár nem biztos, hogy azokat, akiket leginkább fel

kéne ráznia, nem azokat az európai döntéshozókat, akik ebbe az irányba kormányoznak most már hosszú évek óta...

Gulyás Gergely: – A kötet fontos mondanójának gondolom annak a lelki folyamatnak a láttatását, amely Európát és Európa egyes államait oda vezette, hogy ezekről a kérdésekről ne lehessen őszintén beszélni. Vegyük például Blair, az angol kormány bevándorlással is foglalkozó miniszterének nyilatkozatait, amelyek tulajdonképpen már annakidején azt mondták ki, hogy aki bevándorlásról beszél, az már önmagában rasszista. Vagyis, hogyan alakulhatott ki Nyugat-Európán belül olyan közeg, amely mára alkalmatlanná tette a nemzeteket – és ez által a nemzeti sokszínűségben erős Európát – a védekezésre. Ennek a folyamatát tisztán láttatják azok a tények, leírások, nyilatkozatok és idézetek, amelyek a könyvben szerepelnek.

L. Simon: – A könyvből az is kiderül, hogy mindez részben önkéntes cenzúra révén működik, másrészt viszont komoly nyomást is gyakorolnak bizonyos médiumokra. Szó esett már arról, hogy a szerző ismerteti könyvében azt a beszélgetést, amely a német kancellár és a Facebook-alapító között zajlott. Nos, ha valakiről, hát Douglas Murray-ról el lehet mondani azt, hogy megszállott híve a szólás- szabadságnak, tehát keményen ragaszkodik ehhez az alapvető elvhez és joghoz, és erről az alapról bírálja Merkelt. Azt vallja, hogy elképzelhetetlen az európai kultúrában, hogy valaki, valamilyen vélt politikai szándékra, célra vagy értékrendre hivatkozva – még ha igaza is van, abban, amire hivatkozik –, magát a szólásszabadságot és a nyilvánosság szabadságát korlátozza.

Gulyás Gergely: – Azt látjuk, hogy a migráció ügyében – különben identitás-ügyben, sőt az iszlám megítélése kapcsán is – Európában nem lehet szabadon érvelni egyik vagy másik álláspont mellett. Mert ha ezt valaki megteszi, akkor nincs esélye arra, hogy ezekkel az érvekkel a mainstream-sajtóba bekerülhessen. Tehát ilyen értelemben ahhoz, hogy ezeket a kérdéseket Európa népei el tudják fogadni,

* Gulyás Gergely azóta a Miniszterelnökséget vezető miniszteri posztra kapott megbízatást.

vagy legalábbis azzal a migrációs folyamattal együtt tudjanak élni, amely Nyugat-Európa számtalan országában végbement, ahhoz éppen a klasszikus liberális alapértékek, döntően a szólásszabadság elfojtására volt szükség.

L. Simon: – A *Figyelő* mai számában döbbenet olvastam azt a cikket, amely arról szól, hogy a Google a saját felületén a húsvétot, mint a közösség számára fontos ünnepet – a keresztény világ legfontosabb vallási ünnepéről beszélünk –, szóval ezt az ünnepet nem örökíti meg semmilyen formában. Akik naponta használnak Google-t, azok tudják, hogy bizonyos ünnepekkor, alkalmakkor a Google-nak megváltozik a nyitóképe. A húsvét utójára tizenhét évvel ezelőtt jelentett ilyen témát a Google-nak, akkor volt utójára felületváltás a húsvéthoz kapcsolódóan. Ez azért kötődik a kérdésünkhöz, mert a *Figyelő* mai cikke szerint más vallási ünnepeknél nincsen tizenhét évnyi szankcionálás, sőt a ramadánnak önálló alhonlapot indított a Google... Douglas Murray kötete jól rámutat arra is, hogy húzódik itt egy súlyos, Európa gyökeréig visszavezethető probléma. Mi ezt megéltük az európai alkotmány vitájakor, hiszen Európa alapdokumentumának az elfogadásakor komoly vitát váltott ki az, hogy a kereszténységre, mint Európa egyik alapjára való hivatkozás kimaradt az európai alapdokumentumból. A görög-római kultúrára való hivatkozás ott van, de a kereszténység nincsen ott. A szerző más írásaiban is rámutat arra, hogy ez az egész jelenség már csak azért is súlyos probléma, ha az európai alapértékekről gondolkodunk, az európai szabadságjogokról, amelyeknek jegyében bennünket is naponta ostromoznak, szóval az emberi jogokról mint fontos európai értékekről, nos, azok alapvetően a kereszténységből és Jézus Krisztus tanításából vezethetők le. Ebben teljesen igaza van a szerzőnek. Ha mi komolyan vesszük az európai liberalizmus értékeit (amelyeknek a védelme jegyében akarják a szólásszabadságot korlátozni – persze, nonszensz logika ez), akkor azt kell mondanunk, hogy éppen a kereszténységnek kellene nagyobb teret biztosítani, és rámutatni arra, hogy a kereszténység mennyire toleráns, mennyire nyitott, és Jézus Krisztus tanításából mennyire egyértelműen következnek azok az emberi jogok és értékek, amelyek ma fontosak számunkra.

Gulyás Gergely: – Murray kötete jól rámutat

arra is, hogy Európában teljes egészében elvált egymástól a jólét és az önazonosság-tudat kérdése. Sokhelyütt elmondtam már azt az éppen *Merkeltől* vett idézetet, hogy: Európában a Föld lakosságának a 7–8%-a él, és ez a 7–8% állítja elő ma a Föld GDP-jének, gazdasági produktumának a 25%-át, valamint kifizeti szociális ellátással a világon kifizetett jóléti, szociális ellátások több mint 50%-át... Jólét és szociális ellátórendszer szempontjából Európa a világon mindenki számára mérce lehet. Ugyanakkor mintha az önazonosság megőrzésére való hajlam elveszett volna, és mintha szándékosan akadályoznák meg, hogy azokban a vitákban, amelyek Európa jövőjéről folynak, elhangozzanak megfelelő súllyal és korrekt interpretáció mellett azok az érvek is, amelyek önazonosságunk megőrzéséről szólnak. Európai önazonosság pedig nem képzelhető el nemzetek és nemzeti sokszínűség nélkül. Ezt az ellentmondást kell feloldani. Ma azt látjuk, hogy a gazdagság az önvédelemre való képesség hiányával párosulva, még kifejezetten veszélyes is. Hiszen ez az, ami vonzóvá teszi Európát mindazok számára, akik egy más kultúrából, a saját kultúrájukhoz sokkal erősebben ragaszkodva – és azt nem feladva – szeretnének itt új hazát teremteni. Szerintem az Iszlám is ebből az irányból értelmezhető.

L. Simon: – Felolvasnék a könyvből egy bekezdést, az utolsó előtti fejezetben azt írja a szerző: „A megfelelő politika és morális féltés segítségével mindez másképp is alakulhatott volna. Nem igaz, hogy *Merkel* nem kapott volna elegendő támogatást, ha másfajta lépéseket tesz már a kezdetektől fogva. Például a németek és egész Európa feltehetné magának a kérdést: vajon tényleg ez a kontinens az a hely, ahová a világon bárki beköltözhet és otthonának hívhatja? Valójában minden háború elől menekülőnek otthont és menedéket kell adnia? Az lenne az európai feladata, hogy jobb életkörülményeket biztosítsanak minden erre vágyónak? A második és a harmadik kérdésre a kontinens lakói nemmel feleltek volna. Azaz nem feladatunk, hogy mindenkinek jobb életkörülményeket biztosítsunk, és nem kell minden háború elől menekülőnek otthont és menedéket adnunk. Az első megosztotta őket. Éppen emiatt a tömeges bevándorlás támogatói, akik igennel feleltek minden kérdésre, kézenfekvő megoldásnak találták, hogy elmos-

sák a határokat a háború illetve a más indokok miatt menekülő között. Mert végül is – tették föl a kérdést – miben különbözik az, aki háború miatt szenved, attól, akit az éhezés gyötör?”

Gulyás Gergely: – Az európai diskurzusokban mindig úgy formáljuk az ideérkeztetkekre vonatkozó kérdést, hogy van-e nekik joguk a mi hazánkban élni? De előtte fel kellene tenni azt a kérdést is, hogy elvitatható-e a joguk arra, hogy a saját hazájukban éljenek? Utalok itt arra, hogy a migrációs folyamatokat előidéző amerikai és nyugati szövetségesek általi beavatkozások egyértelműen sikertelenek voltak. Nem vitatva azt, hogy a legjobb államszervezési forma a demokrácia és a jogállami intézményrendszer, látható, hogy azok a törekvések, amelyek a demokráciaexport jegyében ugyanezeket az áldásokat a világ különböző, demokratikus hagyományokkal nem, vagy csak csekély mértékben rendelkező helyeire el akarták vinni, azok kudarcot vallottak, és hozzájárultak a migrációhoz. Ráadásul azt is hozzátehetjük, hogy az integrációs törekvések költségei olyan rendkívüliek, hogy annak töredékéből lényegesen több embernek lehetne segítséget nyújtani saját régióikban. Nyugodtan fel lehetne tenni a kérdést, hogy a saját hazájukban ugyanannyi pénzből hány embernek tudtak volna segíteni? Vannak német becslések, amelyek azt mondják, hogy nagyságrendileg hússzor annyi embernek lehetett volna a saját hazájában érdemi segítséget nyújtani ugyanannyi pénzből, mint amennyit Európában költöttek el a támogatásukra. Szerintem világosan kiderül a könyvből: az, hogy a morálisnak gondolt álláspont, a befogadó, migrációt támogató álláspont, az teljesen téves. Meggyőződésem szerint a morálisan helyes álláspont az az, hogy csak az jöjjön Európába, aki itt is maradhat. Ugyanis ha valaki minden vagyonát pénzzé teszi, s ezt az embercsempészeknek kifizetve idejön Európába, majd mondjuk, a német belügyminiszter kijelenti, hogy az odaérkeztettek hatvan százaléka sem menekült, sem oltalmazott státuszra nem jogosult, és ha a német jognak érvényt akarnak szerezni, akkor ki kell toloncolni őket, ez nem egy morálisan felsőbbrendű, hanem egy morálisan elfogadhatatlan álláspont. Ehhez képest a morálisan helyes álláspont az, hogy csak az lépjen be Európa területére, aki valóban itt maradhat – vagy azért, mert a hatóságok már előre döntöttek arról, hogy jogosult a menekültstátuszra, vagy, mert van olyan ország, amelyik őt bevándorlóként is befogadja. És marad még egy morális kérdés: majd ha egyszer a ma már tízmillió ember által sem lakott, egykor huszonkétmillió Szíriában mégiscsak béke lesz, akkor azt az országot ki fogja újjáépíteni? Nyilvánvaló, hogy ez a mai helyzet morálisan is tarthatatlan állapot... ♦

(Összeállította: Sággy Ildikó)

